2.4.2. Erakorralise seisukorra väljakuulutamine

Erakorralise seisukorra väljakuulutamise ettepaneku tegemiseks ja väljakuulutamiseks tuleb tuvastada, kas (§ 28 lg 1):

1. esineb oht põhiseaduslikule korrale;
2. ei esine sõjaseisukorra väljakuulutamise aluseid;
3. esineb vajadus erakorralise seisukorra juhtimisvolituste rakendamiseks või erakorralise seisukorra ajaks ettenähtud meetmete rakendamiseks.

Eesti põhiseaduslikku korda ähvardav oht võib eelkõige tuleneda (§ 28 lg 2):

Eesti põhiseadusliku korra vägivaldse kukutamise katsest;

1. terroristlikust tegevusest;
2. vägivallaga seotud kollektiivsest surveaktsioonist;
3. ulatuslikust vägivallaga seotud isikurühmade vahelisest konfliktist;
4. Eesti Vabariigi mõne paikkonna vägivaldsest isoleerimisest;
5. vägivallaga seotud pikaajalistest massilistest korratustest;
6. ulatuslikust illegaalsete relvaformeeringute tegevusest.

Tegemist ei ole ammendava loeteluga. Arvestades sätte detailsust ning Eesti Vabariigi põhiseaduse mõtet, tuleb jätta avatuks võimalus, et erakorraline seisukord kuulutatakse välja muu, seaduses loetlemata, kuid samaväärselt põhiseaduslikku korda ohustava tegevuse või sündmuse tõttu. Seejuures ei laienda loetelu mitteammendavus põhiseaduse § 129 kohaldamise aluseid: erakorralise seisukorra väljakuulutamise eeldus on jätkuvalt Eesti põhiseaduslikku korda ähvardav oht.

Viimati uuendatud 17.09.2026